

Werken is hun leuze

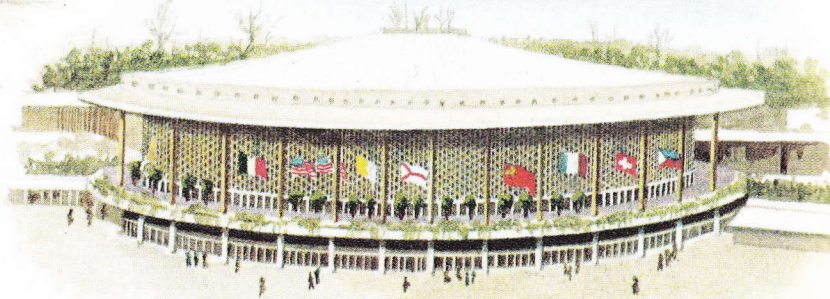
Russisch en Amerikaans paviljoen te Brussel (Expo 1958)

In de vorige bijdrage hebben wij vastgesteld, dat de landbouw één van de belangrijkste factoren is die de economie en bijgevolg de welvaart van een gemeenschap bepaalt. In de 20e eeuw is de industrie of de nijverheid echter de belangrijkste menselijke activiteit geworden: de industriële revolutie die, zoals je weet, in de 18e eeuw een aanvang nam in Engeland, heeft haar stem-pel gedrukt op wat wij "de moderne tijd" noemen. De moderne wereld wordt inderdaad gekenmerkt door het industriële landschap: fabrieken, werkplaatsen, steenkoolmijnen, elektrische centrales, auto- en spoorwegen en kanalen.

De nijverheid houdt zich bezig met het bewerken en omvormen van grondstoffen tot nijverheidsprodukten of fabrieken. Grondstoffen zijn onbewerkte stoffen, die men uit de bodem haalt, b.v. ijzererts, of die door de landbouw worden aan de hand gedaan, b.v. suikerbieten. Fabrieken zijn dus afgewerkte produkten die in de moderne staat, waar vrij kan gewerkt worden, met duizenden op de markt komen. Het menselijk vernuft is er bovendien in geslaagd zelf grondstoffen te maken, zoals plastic, kunstzijde, nylon enz. Het vervaardigen van deze grondstoffen is natuurlijk een industrie op zichzelf geworden.

Het zal je meteen ook wel duidelijk geworden zijn, dat de nijverheid in feite in twee grote takken kan worden verdeeld: de basisnijverheid, die de ruwe grondstoffen voor de eerste maal bewerkt, en de vervormings- of verwerkende industrie, die de half-

afgewerkte produkten in afgewerkte produkten of fabrieken omzet. De basisnijverheid noemt men ook wel eens de zware industrie, zoals de hoogovens en de staalfabrieken, de glasfabrieken en de scheikundige fabrieken. Als hier de grondstoffen hun eerste bewerking hebben ondergaan, komen ze terecht in de verwerkende industrie: een automontagefa-

kantwerkster

abriek, een tapijtweverij, een chocoladefabriek, een bromfietsenfabriek enz. behoren alle tot de verwerkende industrie.

Industriële ontwikkeling is natuurlijk slechts mogelijk op voorwaarde, dat er grondstoffen aanwezig zijn en ook de nodige energie om deze grondstoffen in fabrieken om te zetten. Men moet bovendien over voldoende werkrachten en kapitalen kunnen beschikken.

Ons land is arm aan grondstoffen: wij hebben geen ertsen, textielvezels, aardolie of tropische produkten. Wij moeten deze grondstoffen bijgevolg in grote hoeveelheden importeren. Dan verwerken wij deze grondstoffen tot zware of ruwe en half-afgewerkte produkten, die vervolgens aan het buitenland worden verkocht. Op deze wijze wordt ongeveer de helft van de Belgische produktie uitgevoerd. Wel poogt men onze industrie te specialiseren met het oog op de fabricage van waardevolle produkten, die een precieze bewerking en zo weinig mogelijk

gewicht aan grondstoffen vereisen. Op deze wijze zou het buitenland meer arbeid betalen en zouden onze winsten groter kunnen worden.

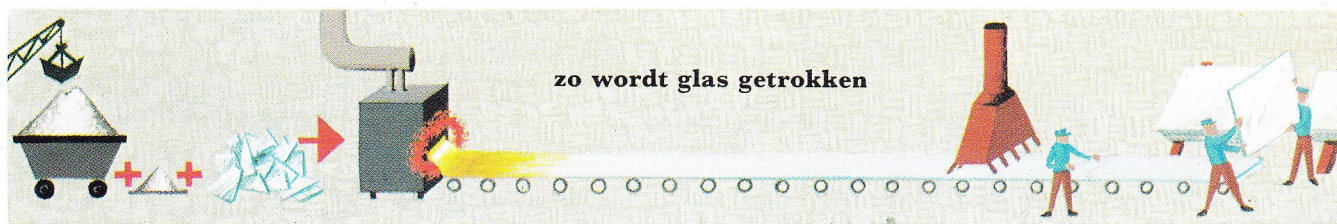
Een andere belangrijke factor is de aanwezigheid van kracht- of energiebronnen. België beschikt over steenkool, die men in voldoende hoeveelheden in het Waalse en het Kempense bekken aantreft: deze steenkool lag aan de basis van onze industriële ontwikkeling. Aangezien vele machines tegenwoordig elektrisch worden aangedreven, moest men in ons land warmtekrachtcentrales oprichten, waarbij de steenkool evenwel onmisbaar is. In andere landen (Frankrijk en Zwitserland b.v.) bouwde men waterkrachtcentrales: hier vervangt het stromend water de steenkool.

ten opeist, gaat gepaard met een concentratie van de arbeidende bevolking: de syndicale beweging en een vooruitstrevende sociale wetgeving zijn exponenten van de moderne tijd.

De ontwikkeling van de nijverheid was in haar beginstadium zeer sterk gebonden aan de lokale aanwezigheid van grondstoffen. Zo werd b.v. in de middeleeuwen de wol voor de textielnijverheid geleverd door schapen, die op de schorren van de Polderstreek, in het Land van Herve en in de noordelijke Ardennen graasden. Later gebruikte men vlas als grondstof, omdat het eveneens in Vlaanderen werd gewonnen. De metaalnijverheid was slechts in Zuid-België mogelijk, omdat de ontginning van koper- en ijzererts in de streek van Ciney en

havens in verbinding staan, trekken vele nijverheden tot zich toe. Het transport van grondstoffen en steenkool is immers gemakkelijk en goedkoper langs de waterwegen, al gaan de spoorwegen en het vrachtwagenvervoer een steeds grotere rol spelen in de industriële activiteit.

De metaal- en de textielnijverheid zijn onze belangrijkste bedrijfstakken. Ze hebben het ambachtswezen en de bijzondere industrieën, zoals de kantbewerking en de tapijtweverijen, sterk teruggedrongen. Aan de andere kant nam de glasnijverheid een zeer grote vlucht. België heeft o.m. een wereldberoemde kristalfabriek (Val-St.-Lambert). Intussen ontwikkelt de chemische nijverheid zich tevens op merkwaardige wijze.

Wij bezitten natuurlijk weinig waterkrachtcentrales; je begrijpt waarom. Nog andere machines werken slechts met benzine, dieselolie of stookolie: hiervoor is aardolie nodig, die wij in massale hoeveelheden in het buitenland moeten kopen.

Industriële ontwikkeling is bovendien het resultaat van menselijke arbeid en menselijk intellect. De industriële uitbouw van een moderne natie staat of valt met de kwaliteit van haar arbeiders en technici, maar tevens met de wilskracht en het intellect van haar ondernemers, die in een geordende gemeenschap hun vrije initiatieven ten bate van iedereen kunnen ontplooiën. De ontwikkeling van de industriële wereld, waarbij de omvang van de activiteiten voortdurend toeneemt en die een steeds groter aantal arbeidskrach-

Couvin geschiedde. Voor het smelten van de ertsen gebruikte men houtschool, die door de bossen in de buurt geleverd werd.

In de 19e eeuw richtte de nijverheid zich op de steenkool, de nieuwe energiebron. De industriële uitbating van de koolmijnen bracht de concentratie van de metaalnijverheid in het Hene-Samber-Maasbekken met zich mee. De textielnijverheid deed eveneens beroep op een nieuwe grondstof: katoen werd inderdaad via Gent en Antwerpen ingevoerd. Zo kon de eeuwenoude textielindustrie zich in Vlaanderen handhaven. De invoer van heel wat grondstoffen bracht mee, dat nieuwe industrieën zich in en nabij de grote importcentra gingen vestigen. Deze grote centra zijn onze havens Antwerpen, Gent en Zeebrugge. De waterlopen die met deze

België bekleedt in de wereldhandel de 7e plaats. Wij hebben een reputatie hoog te houden door het bewijs te leveren van onze degelijkheid. De Wereldtentoonstelling van 1958 b.v. heeft het buitenland verbluft en onze standig verstevigd.

De industriële ontwikkeling van België, die in de 19e eeuw bijna uitsluitend op de steenkool berustte, hield in de 20e eeuw gelijke tred met de grote industriestaten, al was ons land verplicht nieuwe energiebronnen aan te wenden en massa's grondstoffen in te voeren. Zulks was mogelijk dank zij de arbeidskracht van ons volk en het doorzettings- en aanpassingsvermogen van onze ondernemers.